

ОЦІНКА СТРУКТУРИ ГАЛУЗЕВОГО РИНКУ ПИВА В УКРАЇНІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація:

Вивчено особливості функціонування галузевого ринку безалкогольних напоїв та здійснено оцінку його внутрішньої структури.

Ключові слова: галузевий ринок, ринкові умови, структура, конкуренція, споживач, товари, компанії, алкогольні напої.

Пивоварна галузь є важливою бюджетоутворюючою складовою харчової промисловості України. Український ринок пива є одним із розвинених галузевих ринків з високим експортним потенціалом. Ринок пива займає найбільшу частку за споживання та продажу серед інших алкогольних напоїв України.

Пивоварна галузь безпосередньо напряму залежить від суміжних галузей, зокрема, від агропромислового комплексу, який забезпечує виробництво обладнання для пивоварних заводів та вирощування пивоварного ячменю та солоду. До галузі входить виробництво та реалізація напоїв натурального бродіння (пива та квасу).

Товарозамінником пива можуть бути інші алкогольні товари, а також безалкогольне пиво. Структура ринку пива за останні 10 років зазнала суттєвих змін через консолідаційні процеси в галузі. Вітчизняний ринок пива є висококонсолідованим, оскільки три конгломерати контролюють понад 80% ринку. За даними «Укрпива» їх частка за 2020 рік склала: «Абінбев Ефес» - 36,1%, «Карслберг» — 25,3%, «Оболонь» — 18,7%. Четвертому гравцю Oasis CIS, до якого входить «Перша приватна броварня належить 12,6% ринку. Решта ринку залишається регіональним пивоварням, а також крафтовим заводам. Тобто, ринок пива є класичним прикладом чотирьохдольної олігополії, за типом внутрішньої структури – тісна олігополія.

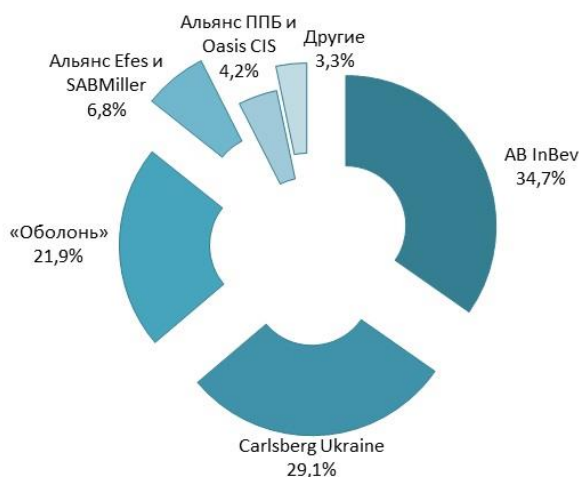

Рисунок 1 - Ринкові частки основних операторів ринку пива України

У 2018 році відбулось об'єднання компаній «Сан Інбев» та «Ефес». ПРАТ «АБІНБЕВ ЕФЕС УКРАЇНА» — український підрозділ найбільшого світового пивоварного концерну Anheuser-Busch InBev, а також найбільшої пивоварної компанії Туреччини Anadolu Efes. Компанія є лідером на українському ринку пива з 2000 р. Саме САН ІнБев належать світові гіганти Budweiser, Corona Extra, Stella Artois. Anheuser-Busch InBev завершила 2015 рік з прибутком 43,6 мільярдів доларів США. САН ІнБев Україна - міжнародна компанія, в портфелі якої знаходиться більше 200 пивних брендів. На українському ринку, присутні такі міжнародні бренди Hoegaarden, Leffe, Staropramen, Taller, Beck's, Lowenbrau, Franziskaner. До портфелю брендів компанії входять локальні бренди:

Чернігівське, Рогань, Янтар, Де Сад, Старий Мельник, Білий Ведмідь, Bud, Stella Artois, Corona Extra та Жигулівське Оригінальне. В Україні компанії належать 3 пивоварні: Чернігівська, Харківська та Миколаївська. Експерти сходяться на тому, що в 2015 році бренд «Чернігівське» перейшов з категорії середньоцінового продукту в категорію низькоцінового.

Carlsberg Ukraine - частина групи Carlsberg Group в Україні. Карлсберг Україна (Carlsberg Ukraine) - український підрозділ міжнародного концерну Carlsberg Group (штаб-квартира в Данії), компанія займає 2 місце серед українських пивоварів (за обсягами виробництва). Carlsberg містить в своєму портфелі брендів більше 500 різних брендів пива. На українському ринку Carlsberg представлена брендами, Carlsberg, Tuborg, Kronenbourg тисячі шістьсот шістьдесят чотири, Somersby, Doms, Tuborg, Guinness, Warsteiner, Grimbergen, König Ludwig, «Арсенал», «Славутич», «Львівське», «Балтика».

Carlsberg лідирує на ринку України з 2009 року, а з 2016 став лідером за обсягами виробництва. Згідно агентству Nielsen, в 2017 році частка компанії на ринку склала 29.6%. Це найвищі темпи зростання серед великих. Зростання відбулося за рахунок завоювання позицій в преміум сегменті пива - 26% (від усього обсягу продажів в цьому сегменті) і розвитку в ніші квасу. Крім того Carlsberg лідирують в сегменті сидру їх частка становить 74% (від усього обсягу виробництва сидру на ринку), а продажі зросли на 25%.

«Оболонь» український виробник пива з 1980 року. Корпорація «Оболонь» займає третє місце серед пивоварів України. Вона складається з центрального київського пивзаводу і 9 суміжних підприємств. Їй належать бренди Nike, Zlata Praha, Carling, Ketten Brug, BeerMix, Zibert, «Оболонь», «Десант», «Жигулівське», «Охтирське» і «Золотий майстер». Серед основних конкурентних переваг є те, що у компанії є власний завод пивного солоду, який в рік виробляє більше 100 000 тонн сировини. «Оболонь» експортує не лише пиво, а й солод. Також пивна компанія - спонсор однойменного футбольного клубу «Оболонь» з 1999 року. Але попри це все, компанія зазнає досить потужного конкурентного впливу від присутніх на ринку міжнародних корпорацій.

На 4 місці розташувалася «Перша приватна броварня». Компанія володіє брендами Stare misto, «Галицька корона», «Чорне», «бочковий», «Авторське», «Свіжий розлив», «Закарпатське Оригінальне», «Андріївській ялина», «VOZDVIЖENSKЕ», «Б-А», «Перша варіння», також по ліцензії варить «Heineken». Її частка ринку склала 12,6% в натуральному вираженні і 13,1% - в грошовому.

Висока монополізація галузі породжує високі бар'єри входу на ринок пива нових компаній. Пороги входу на ринок пива є високими, тому реальних учасників ринку не багато, але кількість малих гравців постійно зростає завдяки появі на ринку невеликих суб'єктів господарювання, що займаються виробництвом, наприклад живого пива. До технологічних бар'єрів можна віднести: новітні технології виробництва пива, міжнародна сертифікація та наявність сировини.

Отже, більшість продукції на українському ринку представлено зарубіжними компаніями, чие виробництво знаходиться в Україні. Імпортне пиво займає 1-2% ринку, при цьому воно позиціонується як категорія преміум.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. «Рейтинг: бізнес в офіційних ринках». URL: <https://rating.zone/rynok-alkoholnoi-produktsii/>
2. Міжнародний аналітичний журнал «Пивне діло». URL: <https://pivnoe-delo.info/2021/04/15/brdo-provel-analiz-ukrainskoj-pivovarennoj-otrasli-i-podgotovil-programmnyj-dokument/>

Філатова Любов Сергіївна — канд. екон. наук, старший викладач кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет. e-mail: filatovalyba@gmail.com

Осташевський Максим Олександрович - студент групи Мр-20б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ostashevskiy.max@gmail.com